

Redegørelse om den administrative råstofopgave i Region Nordjylland

Oktober 2024

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder

INDHOLD

1 Indledning	3
2 Råstofopgaven i tal	4
Indberetning	4
Statistik og mængder	4
Råstoff tilladelser og afslag	6
Råstoff tilladelser i tal	7
VVM.....	9
Påklagede afgørelser	10
Klagenævnsafgørelser	11
Tilsyn og naboklager	12
Afgørelser om dispensation efter jordforureningslovens § 52	14

1 Indledning

Regionens opgaver inden for råstofområdet fordeler sig på kortlægning og planlægning af hvor der skal graves råstoffer, arbejdet med råstofplanen og den administrative opgave, der blandt andet består af følgende opgaver:

- Behandling af konkrete ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding (råstoftilladelser)
- Miljøscreeninger og screeningsafgørelser iht. miljøvurderingsloven
- Tilsyn med indvinding af råstoffer
- Indberetning af indvundne mængder af råstoffer
- Dispensationsansøgninger om tilførsel af jord til råstofgrave (§ 52 i jordforureningsloven)

Regionsrådet skal påse, at loven og de vilkår, der er fastsat med hjemmel i loven overholdes og at påbud eller forbud efterkommes i forhold til råstofindvinding på landjorden.

I forbindelse med fastlæggelse af kompetenceforholdet mellem det politiske og det administrative niveau i Region Nordjylland er det besluttet, at administrationen, over for Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling (KMB) skal redegøre for den administrative opgave i forbindelse med råstofindvinding i Region Nordjylland. Redegørelsen her er den 15. redegørelse i rækken, og der gøres i denne status for behandling af råstofsagerne i perioden fra den 1. oktober 2023 til den 1. oktober 2024.

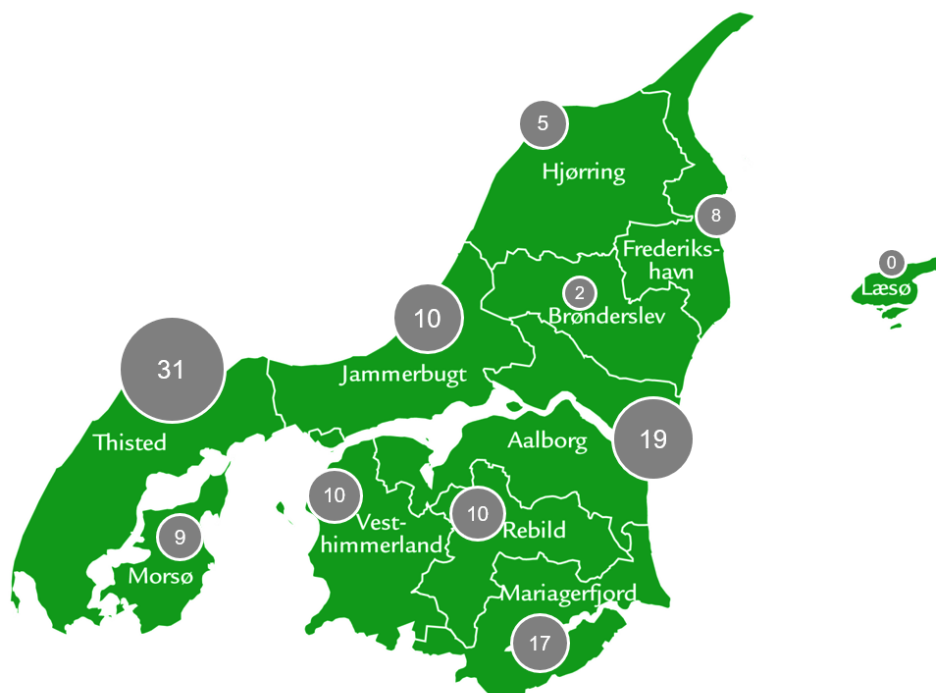

Indvinding af kalk ved Aggersund i Vesthimmerlands Kommune.

2 Råstofopgaven i tal

Indberetning

Hvert år skal råstofindvinderne indberette mængden af det foregående års indvundne råstoffer. For 2023 er der foretaget indberetning fra i alt 121 råstofgrave. Antallet af indberetninger kan ændre sig fra år til år, i takt med at råstofgrave efterbehandles og afsluttes, mens andre påbegyndes. Fordelingen af råstofgrave i regionens kommuner fremgår af figur 1.

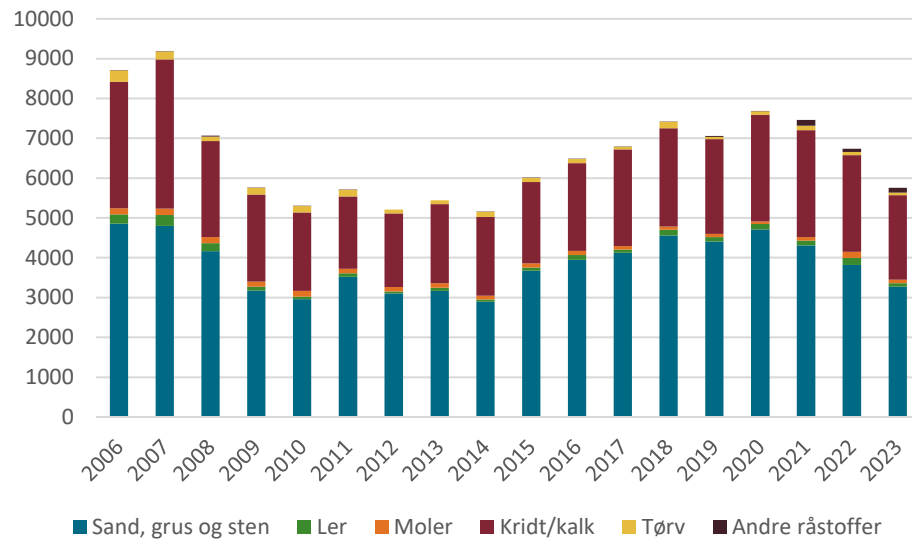
Figur 1 Antal råstofgrave pr. kommune, hvorfra der er indberettet indvundne råstoffer for 2023.

Statistik og mængder

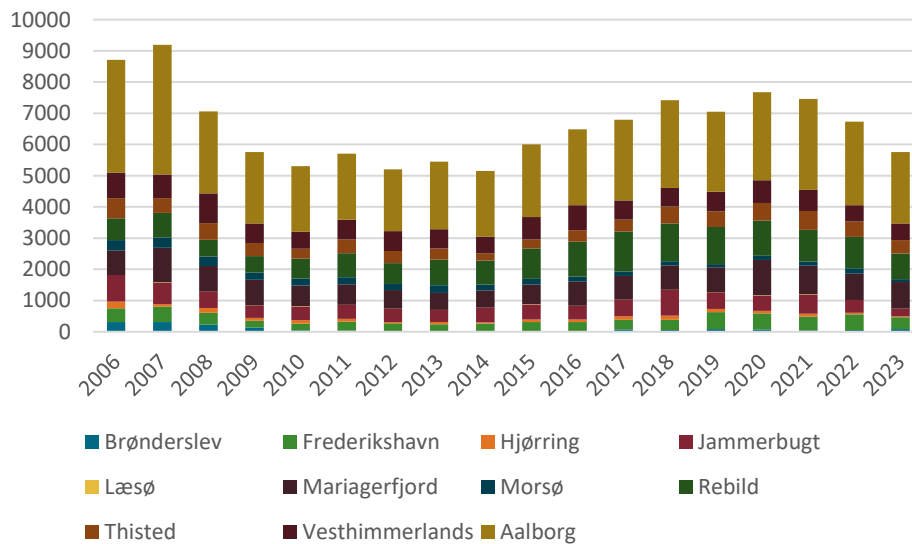
Indvinderne skal hvert år indberette, hvor store mængder råstoffer der er indvundet i det forgangne år. Regionerne fremsender efterfølgende indberetningerne til Danmarks Statistik.

I 2023 er der i alt indvundet ca. 5,8 mio. kubikmeter råstoffer i Region Nordjylland. Med en samlet indvinding af råstoffer i Danmark på ca. 27,2 mio. kubikmeter udgjorde indvindingen i Region Nordjylland i 2023 ca. 21 % af den samlede råstofindvinding på landsplan.

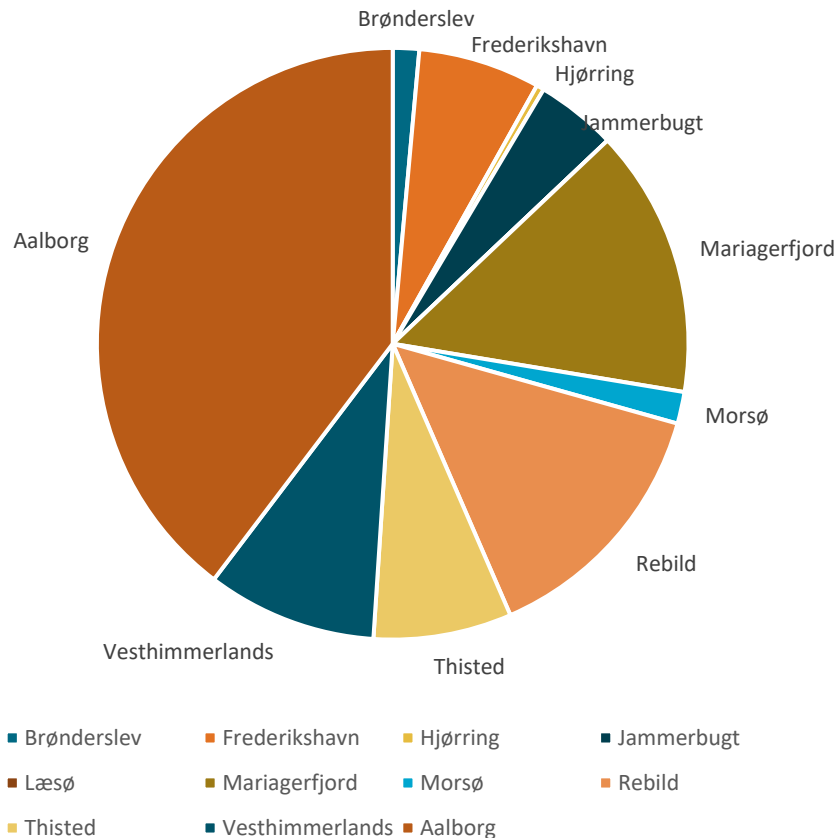
Målt i mængde er det indvindingen af sand, grus og sten samt kridt/kalk der udgør den helt overvejende del af indvindingen i Region Nordjylland. Disse to råstofftyper udgjorde 93 % af den samlede råstofindvinding i 2023 i Region Nordjylland. Indvindingen i 2006-2023 for de råstofftyper der hvert år indberettes fremgår af figur 2, og mængderne i de respektive kommuner fremgår af figur 3. De fleste råstoffer i 2023 er indvundet i Aalborg og Mariagerfjord Kommuner efterfulgt af Rebild og Vesthimmerlands Kommuner. Fordelingen af råstofindvindingen i 2023 i de nordjyske kommuner fremgår af figur 4.

Figur 2 Indvundne råstofmængder i Region Nordjylland i 2006-2023. De indvundne råstofmængder er opgjort indenfor seks forskellige råstofftyper [kubikmeter x 1.000], Kilde: Danmarks Statistik, Råstofindvinding.

Figur 3 Indvundne råstofmængder i Region Nordjylland fordelt på kommuner for årene 2006-2023. De indvundne råstofmængder er opgjort i [kubikmeter x 1.000], Kilde: Danmarks Statistik, Råstofindvinding.

Figur 4 Indvundne råstofmængder i Region Nordjylland fordelt på kommuner i 2023. De indvundne råstofmængder er opgjort i [kubikmeter x 1.000], Kilde: Danmarks Statistik, Råstofindvinding.

Råstoffilladelser og afslag

Når en ansøgning om råstoffilladelse modtages af Region Nordjylland, udarbejder regionen en miljøscreening af projektet, som sammen med ansøgningsmaterialet sendes i høring hos berørte myndigheder og parter i sagen. Miljøscreeningen har til formål at vurdere, om den ansøgte råstofindvinding har en væsentlig indvirkning på miljøet.

Råstoffilladelser er omfattet af en samordningspligt, hvilket betyder at regionen, i forbindelse med behandlingen af ansøgningen, indhenter eventuelle dispensationer og tilladelser, der skal udstedes af andre myndigheder i forbindelse med den specifikke ansøgning.

Derefter indarbejder regionen eventuelle bemærkninger og vilkår i et udkast til tilladelse, som sendes i høring hos berørte myndigheder og parter. På dette tidspunkt træffes der i regionen afgørelse om hvorvidt der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for det konkrete projekt. Afgørelsen træffes på baggrund af den udarbejdede miljøscreening og de eventuelle bemærkninger, der er indkommet i høringsperioden. Denne afgørelse kaldes en screeningsafgørelse og den offentliggøres på regionens hjemmeside og udsendes sammen med udkastet til tilladelse.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til tilladelse indarbejdes i den endelige tilladelse, og sagen er herefter klar til en endelig afgørelse og tilladelsen kan offentliggøres på regionens hjemmeside.

Når en tilladelse er meddelt, er der fortsat en række vilkår som skal opfyldes før indvindingen må påbegyndes. Indvinder skal bl.a. indsende en grave- og efterbehandlingsplan, som skal godkendes af regionen, indvinder skal stille en garanti for efterbehandling og der skal foreligge en tilladelse til vejadgang fra vejmyndigheden. Når disse vilkår er opfyldt meddeler Region Nordjylland en igangsætningstilladelse og indvindingen må påbegyndes.

Råstoffilladelser i tal

I perioden fra den 1. oktober 2023 til den 1. oktober 2024 har administrationen offentliggjort 45 afgørelser, der fordeler sig på 24 tilladelser til indvinding af råstoffer og 21 screeningsafgørelser efter miljøvurderingsloven. Der er ikke meddelt afslag på ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding i perioden.

Der er i perioden meddelt igangsætningstilladelser for 13 tilladelser i regionen. Placeringen af disse tilladelser fremgår af tabel 1.

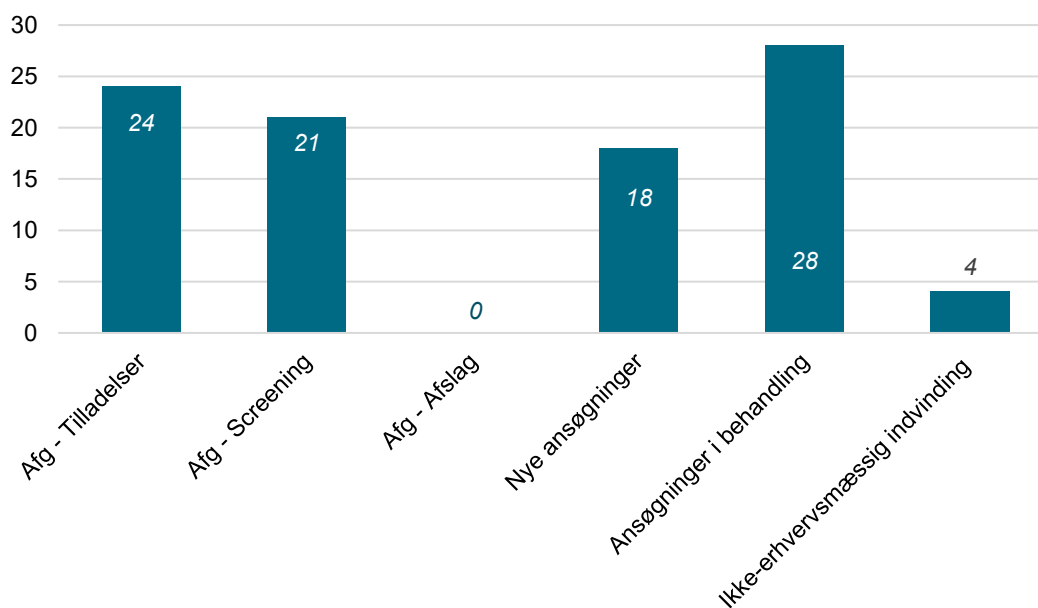
Fordelingen af afgørelser og ansøgninger under behandling i perioden 1. oktober 2023 til 1. oktober 2024 fremgår af figur 5 og den historiske fordeling af afgørelser fra juli 2014 og frem til 1. oktober 2024 fremgår af figur 6.

Adresse	Tilladelsens længde	Råstofftype	Råstofmængde pr. år
Tornhøj 15 7970 Redsted Morsø Kommune	10 år	Sand, grus, sten	40.000 m ³
Sindbjerg Næssundvej 218 7980 Vils Morsø Kommune	10 år	Sand	700 m ³
Kjellerup Randersvej 30 9550 Mariager Mariagerfjord Kommune	10 år	Sand, grus, sten	250.000 m ³
Sdr. Onsild Sønder Ulstrupvej 29B 9500 Hobro Mariagerfjord Kommune	10 år	Sand, grus, sten	40.000 m ³
Øster Doense Fragdrupvej 8 9500 Hobro Mariagerfjord Kommune	10 år	Sand, grus, sten	350.000 m ³
Måstrup Mose 9870 Sindal Hjørring Kommune	10 år	Tørv/sphagnum	250 m ³
Nr. Harritslev Løkkensvej 562 9800 Hjørring Hjørring Kommune	10 år	Sand, grus, sten	45.000 m ³
Skallerup, Syd Nørumvej 101 9800 Hjørring Hjørring Kommune	10 år	Ler	25.000 m ³

Boller Grusgrav Bollervej 85 9830 Tårs Hjørring Kommune	10 år	Sand, grus, sten, muld	50.000 m ³
Østkystvejen 50 9300 Sæby Frederikshavn Kommune	10 år	Sand, grus, sten	37.000 m ³
St. Endelt Østkystvejen 70 9300 Sæby Frederikshavn Kommune	10 år	Sand, grus, sten, muld	400.000 m ³
Sårup Grusværk Troldborgvej 12 7700 Thisted Thisted Kommune	10 år	Sand, grus, sten	30.000 m ³
Ballerumvej Nordvest Ballerumvej 285 7700 Thisted Thisted Kommune	10 år	Sand, grus, sten	50.000 m ³

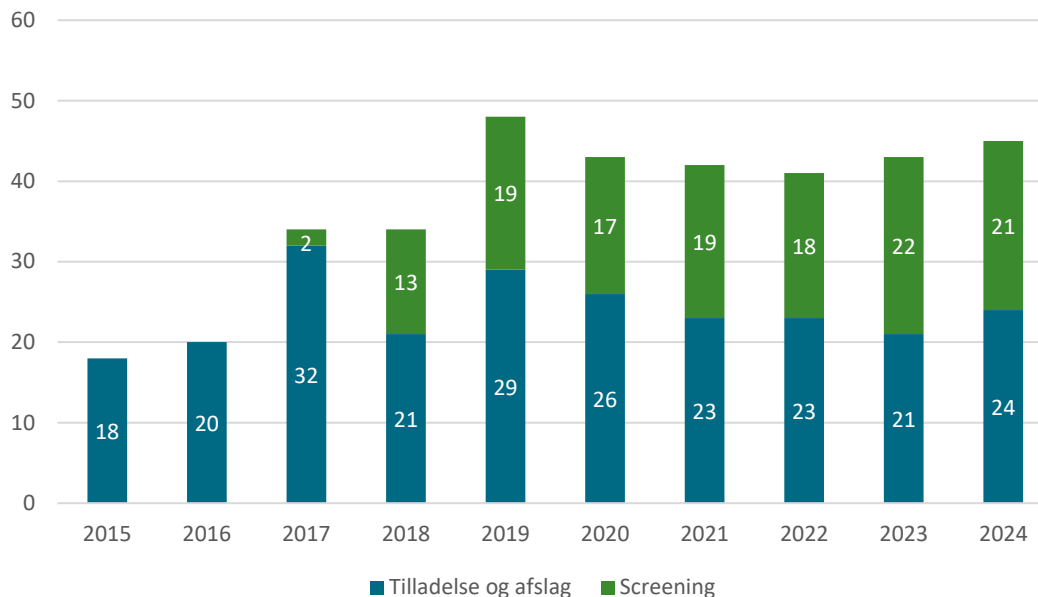
Tabel 1 Den geografiske placering, længden af tilladelsen, råstoffypen samt den tilladte indvindingsmængde for de nye tilladelser, hvor der er givet igangsætningstilladelse i perioden fra 1. oktober 2023 til 1. oktober 2024.

Der er på nuværende tidspunkt 28 ansøgninger under behandling, herunder 18 nye ansøgninger, der er indkommet i nærværende periode. Ansøgninger under behandling dækker hele processen fra en ansøgning modtages til der kan udstedes en igangsættelsestilladelse. Herunder hører udarbejdelse af tilladelse med høringsperioder, klagefrister samt indhentning af eventuelle dispensationer fra andre myndigheder, godkendelse af grave- og efterbehandlingsplaner, garantiberegning, garantistillelse og til sidst igangsættelsestilladelsen.

Figur 5 Fordeling af afgørelser og ansøgninger under behandling i perioden 1. oktober 2023 til 1. oktober 2024.

Figur 6 Ansøgninger og afgørelser i perioden 1. juli 2014 til 1. oktober 2024. Hver periode (årstal) går fra oktober til oktober. I 2017 skete der en lovændring, og de første screeningsafgørelser ses derfor i 2017.

Regionen har desuden behandlet fire ansøgninger om ikke-erhvervsmæssig råstofindvinding i indeværende periode. Ikke-erhvervsmæssig råstofindvinding omfatter indvinding til ejerens brug på egen ejendom, fx indvinding af råstoffer til vedligeholdelse af interne mark- og skovveje, staldbyggeri m.v. De indvundne råstoffer må ikke sælges til videre forarbejdning eller til brug i andre bygge- og anlægsarbejder. Det er dog muligt inden for reglerne at give andre (f.eks. naboer) en tilsvarende begrænset udnyttelsesmulighed.

VVM

Ved sager af en vis størrelse eller kompleksitet, eksempelvis ved råstofindvinding, hvor arealet er over 25 hektar, ved tørvegravning på et areal over 150 hektar, eller hvor regionen træffer afgørelse om at der er VVM-pligt, skal der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i henhold til Lov om miljøvurdering af planer og programmer af konkrete projekter (VVM).

Alle VVM-sager forelægges til politisk behandling i Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling (KMB), Forretningsudvalget og i Regionsrådet.

Grundet sagernes kompleksitet, krav til politisk behandling og høringsprocedurer m.v. er der i denne type sager tale om et betydeligt sagsbehandlingsforløb, der for en dels vedkommende kan strække sig over en periode på mere end ét år.

Regionen har på nuværende tidspunkt tre ansøgninger under behandling, hvor der er truffet afgørelse om, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Det drejer sig om tre ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding indenfor hhv. graveområdet "Skovsted" i Thisted Kommune, graveområdet "Øster Doense" i Mariagerfjord Kommune og "Mosebjerg" i Morsø Kommune.

Påklagede afgørelser

Flere af regionens afgørelser er blevet påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, hvor de afventer behandling. Der er i perioden fra den 1. oktober 2023 til den 1. oktober 2024 blevet påklaget tre nye sager. Region Nordjylland har på nuværende tidspunkt i alt 5 påklagede afgørelser under behandling i Miljø- og Fødevarerklagenævnet. De påklagede afgørelser fremgår af tabel 2.

Sag	Beskrivelse af klage
Grindsted i Aalborg Kommune	En nabo har indgivet en klage over tilladelsen til råstofindvinding. Der klages over nabogener i form af støj og trafik.
Nonneholt i Mariagerfjord Kommune	En nabo har indgivet en klage over tilladelsen til råstofindvinding. Der klages over, at der ikke fremgår en godkendt grave- og efterbehandlingsplan af tilladelsen, samt at der ikke er stillet garanti for efterbehandlingen inden tilladelsen blev meddelt.
Stendal Mark i Hjørring Kommune	En nabo har indgivet en klage over tilladelsen til råstofindvinding. Der klages bl.a. over nabogener og trafik, den landskabelige påvirkning, vurderingen af bilag IV-arter og selve processen.
Afslag på § 52 dispensation i Mariagerfjord Kommune	Mariagerfjord Kommune har indgivet en klage over regionens afslag på kommunens ansøgning om dispensation fra jordforureningslovens § 52. Regionen har vurderet, at tilførsel af jord til arealet kan udgøre en risiko for forurening af drikkevandet, da arealet ligger i OSD og inden for indvindingsopland til et vandværk.
Siem Skov Nord i Rebild Kommune	Der er indgivet to klager over tilladelsen til råstofindvinding fra hhv. en nabo og Terndrup Vandværk. Der er indgivet én klage over screeningsafgørelsen fra en nabo. Klagenævnet har afvist at realitetsbehandle klagerne fra naboen, da de vurderer at naboen ikke er part i sagen.

Tabel 2 Påklagede afgørelser under behandling i Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagenævnsafgørelser

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i perioden fra den 1. oktober 2023 til den 1. oktober 2024 truffet syv nye klagenævnsafgørelser vedrørende Region Nordjyllands råstofsager. Disse klagenævnsafgørelser er beskrevet i tabel 3.

Sag	Beskrivelse af klagenævnsafgørelse
Gøttrup Sø i Jammerbugt Kommune	<p>Der er indgivet to klager over screeningsafgørelsen. Den ene fra en række naboer, som klager over nabogener ifm. projektet, den anden klage er indgivet af Danmarks Naturfredningsforening, som klager over naturforhold i søen.</p> <p>Der er ligeledes indgivet to klager over tilladelsen til råstofindvinding. Den ene klage er indgivet af Jammerbugt Kommune, som klager over afstandskrav til naboer, den anden klage er indgivet af en række naboer, som klager over nabogener ifm. projektet.</p> <p>Miljø- og Fødevareklagenævnet har ophævet begge afgørelser og hjemvist sagen til fornyet behandling, da der ikke er foretaget en tilstrækkelig undersøgelse for bilag IV-arter.</p>
Hesselbjerg i Morsø Kommune	<p>Der er indgivet en klage over screeningsafgørelsen fra nærmeste nabo. Klagen begrundes med, at støj, støv og trafik vil medføre gener for de nærmeste naboejendomme.</p> <p>Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke givet medhold i klagen.</p>
Blære i Vesthimmerlands Kommune	<p>En nabo har påklaget regionens afgørelse om ændring af vilkårene for efterbehandling af råstofgraven. Klagen begrundes med, at naboerne har haft en forventning om, at arealet efterbehandles til landbrug, og at vilkårsændringen har store konsekvenser for naboernes landbrugsdrift.</p> <p>Miljø- og Fødevareklagenævnet har stadfæstet afgørelsen om vilkårsændring, da efterbehandling til landbrug vil være i strid med habitatbekendtgørelsens artsbeskyttelse.</p>
Siem Skov i Rebild Kommune	<p>Der er indgivet to klager over revurdering af vilkår for råstofindvindingen i Siem Skov. Den ene er en klage fra Terndrup Vandværk over afgørelsen efter</p>

	<p>miljøvurderingsloven den anden er en klage fra en nabo over råstoftilladelsen.</p> <p>Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke givet medhold i klagerne.</p>
Gærum i Frederikshavn Kommune	<p>Der er indgivet to klager over screeningsafgørelsen. Den ene klage er indgivet af en nabo og den anden klage er indgivet af Danmarks Naturfredningsforening. Begge klager omhandler regionens behandling af sagen, samt regionens vurdering af grundvandsforhold, natur og landskab.</p> <p>Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke givet medhold i klagerne.</p>
Stendal Mark i Hjørring Kommune	<p>En nabo har klaget over regionens afgørelse efter miljøvurderingsloven. Der klages bl.a. over naboer og trafik, den landskabelige påvirkning, vurderingen af bilag IV-arter og selve processen.</p> <p>Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke givet medhold i klagen.</p>
Lille Vildmose i Aalborg	<p>DN har indgivet en klage over tilladelsen til indvinding af spagnum/tørv. Der klages over CO₂-bidraget i forbindelse med indvinding af spagnum/tørv.</p> <p>Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke givet medhold i klagen.</p>

Table 3 Klagenævnsafgørelser truffet af Miljø- og Fødevareklagenævnet i perioden fra den 1. oktober 2023 til den 1. oktober 2024.

Tilsyn og naboklager

Regionen skal i henhold til råstofloven for så vidt angår råstofindvinding på landjorden påse, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven overholdes, at påbud eller forbud efterkommes og at vilkår i tilladelserne overholdes.

Regionens erfaringer fra området viser, at der er behov for, at der føres tilsyn med de aktiviteter, der er forbundet med råstofindvindingen. Det tilstræbes, at der føres ét årligt tilsyn i den enkelte råstofgrav. Af ressourcemæssige årsager prioriteres tilsyn der, hvor behovet er størst. Her er fx klager fra naboer over manglende opfyldelse af vilkår i tilladelser blandt andet betydende for udførelse af tilsynene, og kan resultere i gentagne tilsyn, hvor der er behov for opfølgning.

Ved de årlige tilsyn i råstofgraven deltager indvinder som regel. Det betyder at der er fokus på den gode dialog om den daglige drift af råstofgraven og på fremtidsplanerne for driften i den enkelte grav. Det kan fx være drøftelser om mulige udvidelser, ændringer af skrænthældninger og efterbehandling

af arealerne. Under tilsynet kontrolleres om vilkårene i tilladelsen overholdes, det gælder alt lige fra aflåst opbevaring af brændstof til gravedybder og afstandsvilkår.

Et tilsyn foranlediget af en klage vil ofte være uanmeldt. Fokus vil være på de områder der er klaget over og en afklaring af, om der er tale om overtrædelser af vilkår. Der vil også være en afklaring af baggrunden for det klager oplever som en gene, og af hvordan det løses hurtigst og bedst muligt på forsvarlig vis. I nogle tilfælde vil det være en fordel at klager, indvinder og regionen mødes i råstof-graven og sammen finder en løsning. Hvor der er gentagne og/eller alvorlige overtrædelser af vilkår, kan tilsynet resultere i et mundtligt standsningspåbud, som efterfølgende følges op med et skriftligt standsningspåbud og et påbud om retslig eller fysisk lovliggørelse af eventuelle ulovlige forhold.

Der er i perioden fra den 1. oktober 2023 til den 1. oktober 2024 udført 129 tilsyn, hvor af 20 har været uanmeldte tilsyn. En mindre del af de udførte tilsyn er sket på baggrund af modtagelse af klager fra naboer og øvrige med interesse i området.

I perioden fra den 1. oktober 2023 til den 1. oktober 2024 er der modtaget 7 klager, hvor der klages over gener eller, hvor klager mener der er manglende overholdelse af vilkår i tilladelser. Derudover er der indkommet ca. 76 klager fra naboer vedr. støv fra Aalborg Portland.

Indvinding af sand, grus og sten i Gunderup i Mariagerfjord Kommune.

Afgørelser om dispensation efter jordforureningslovens § 52

Når der søges om dispensation fra jordforureningslovens § 52, om at tilføre jord til råstofgrave eller tidligere råstofgrave, skal regionen sikre, at der ikke er risiko for forurening af vandindvindingsanlæg eller af grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning, og samtidig skal det sikres, at der ikke er andre tilsvarende miljømæssige hensyn der taler i mod.

Jordforureningslovens § 52 er formuleret som en forbudsparagraf og en dispensation fra forbuddet mod at deponere jord vil indeholde vilkår om håndtering af jorden og dokumentation for, at der er tale om uforurenet jord i det konkrete tilfælde.

Der er i perioden fra den 1. oktober 2023 til den 1. oktober 2024 meddelt 9 dispensationer til enkelte jordpartier og yderligere 1 generel dispensation, hvor der kan tilføres flere jordpartier på særlige vilkår. Pr. 1. oktober 2024 er der således i alt 25 generelle dispensationer til at modtage jord i regionens råstofgrave eller tidligere råstofgrave.

Der er i 2023 i alt tilført 477.682 m³ jord til regionens råstofgrave, hvoraf 13.749 m³ er tilført på baggrund af enkeltparti dispensationer og 463.933 m³ er tilført på baggrund af generelle dispensationer. Den råstofgrav der i 2023 har modtaget mest jord, er Sørup Grusgrav, hvor der i alt er tilført 151.447 m³ jord.

Redegørelse om den
administrative råstofopgave i
Region Nordjylland

Regional Udvikling
Råstofgruppen
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder